

Про визначення виборчої адреси внутрішньо переміщеної особі на підставі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщених осіб

Відповідно до статті 70 Конституції України право голосу на виборах і референдумах мають громадяни України, які досягли на день їх проведення вісімнадцяти років. Не мають права голосу громадяни, яких визнано судом недієздатними.

Згідно із законодавством України про вибори підставою реалізації громадянином України свого права голосу на виборах є його включення до списку виборців на виборчій дільниці.

Списки виборців для організації проведення виборів складаються на основі відомостей Державного реєстру виборців (далі – Реєстр).

Правові та організаційні засади ведення Реєстру визначено Законом України "Про Державний реєстр виборців", частиною другою статті 8 якого встановлено, що виборчою адресою виборця є адреса, за якою зареєстровано його місце проживання відповідно до Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні".

Згідно зі статтею 3 Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні" документом, до якого вносяться відомості про місце проживання є: паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист.

Водночас довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи не може містити відомості про її місце проживання, натомість відповідно до вказаної статті Закону, до цієї довідки вноситься інформація про місце перебування такої особи.

Отже, виборчою адресою виборця є, зокрема, адреса, де зареєстровано його місце проживання, відомості про яку занесено до паспорта громадянина України.

Законом України "Про Державний реєстр виборців" (частини перша, друга статті 20) кожному виборцю у разі зміни його персональних даних надано право особисто звернутися до органу ведення Реєстру із заявою про внесення змін до його персональних даних у Реєстрі.

До заяви додаються документи (копії документів), що підтверджують ці зміни. У разі якщо до заяви додаються копії документів, їх оригінали пред'являються органу ведення Реєстру. Під час звернення щодо зміни виборчої адреси виборець подає органу ведення Реєстру за новою виборчою адресою заяву, до якої додаються документи (копії документів), що підтверджують зміну виборчої адреси виборця.

Орган ведення Реєстру вивчає обґрунтованість заяви виборця щодо зміни його виборчої адреси.

За підсумками вивчення керівник органу ведення Реєстру може видати наказ про внесення до Реєстру зміни щодо виборчої адреси виборця або відмовити виборцю у внесенні такої зміни (частина четверта статті 20 Закону України "Про Державний реєстр виборців").

Стосовно реалізації внутрішньо переміщеними особами права голосу на місцевих виборах варто зазначити таке:

Відповідно до пункту 20 статті 92 Конституції України організація і порядок проведення виборів і референдумів визначаються виключно законами України.

Законом який визначає основні засади, організацію і порядок проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах, сільських, селищних рад, сільських, селищних, міських голів та старост є Закон України "Про місцеві вибори" (далі – Закон).

Згідно зі статтею 3 вказаного Закону право голосу на виборах депутатів районної ради мають громадяни України, які мають право голосу відповідно до статті 70 Конституції України, належать до відповідних територіальних громад на території цього району та проживають в межах відповідного територіального виборчого округу.

Право голосу на виборах депутатів обласної ради мають громадяни України, які мають право голосу відповідно до статті 70 Конституції України та проживають на території відповідних районів, міст обласного значення, що входять до складу цієї області в межах відповідного територіального виборчого округу.

Право голосу на виборах депутатів сільської, селищної, міської ради, виборах сільського, селищного, міського голови мають громадяни України, які мають право голосу відповідно до статті 70 Конституції України, належать до відповідної територіальної громади та проживають в межах відповідного виборчого округу.

Право голосу на виборах депутатів районної у місті ради мають громадяни України, які мають право голосу відповідно до статті 70 Конституції України, належать до територіальної громади відповідного міста та проживають на території відповідного району в місті в межах відповідного територіального виборчого округу.

Право голосу на виборах старости мають громадяни України, які мають право голосу відповідно до статті 70 Конституції України, належать до відповідної об'єднаної сільської, селищної, міської територіальної громади та проживають на території населеного пункту (села або селища), де за рішенням об'єднаної сільської, селищної, міської територіальної громади проводяться такі вибори.

При цьому належність громадянина до відповідної територіальної громади та проживання його на відповідній території визначається його зареєстрованим місцем проживання, відомості про яке вносяться до паспорта чи тимчасового посвідчення громадянина України (для осіб, недавно прийнятих до громадянства України).

Згідно зі статтею 5 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" місце проживання внутрішньо переміщеної особи на відповідний період засвідчує лише довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, що відповідно до статті 3 Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні" є документом, до якого вносяться відомості про місце перебування особи.

Указані положення Закону України "Про місцеві вибори" свідчать про відсутність у внутрішньо переміщених осіб права голосу на місцевих виборах за місцем їх фактичного проживання, оскільки вони залишаються членами тих територіальних громад, на території яких зареєстроване їх місце проживання відповідно до Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні".

Голосування внутрішньо переміщених осіб поза межами виборчих округів з відповідних місцевих виборів, до яких вони відносяться за своїм зареєстрованим місцем проживання, не відповідатиме статті 3 Закону України "Про місцеві вибори".

Начальник відділу ведення Державного реєстру виборців апарату райдержадміністрації Іщенко В.І.